

IZ NAŠE DNEVNE KULTURE

PRI SV. JOŠTU

V stari lipi je završalo:

»Joža, čuj,

kje so hrasti, ki so tod rastle?

Pripoveduj!«

Zdiznil sem se in v zadregi

rad bi molčal,

pa me je iz lipe bodrilo:

»Kaj bi se bal?«

Z roko sem šel za uho, se popraskal.

»No?«

Res mi težko je, doktor! — »Pojdi, pojdi, fant!«

No, naj pa bo!...

»Hrasti? Nekaj jih padlo je in so strohneli,

Bog jim daj dobro, pravi čas;

drugi, kdo bi verjel, se v mizeriji redimo,

na primer jaz.

Tretji so suhi, kaj bi rekel, ko trska,

o želodcu tožijo,

a veš, o njihovih polnih koritih

čudne pravljice krožijo.

Četrtni so zdravi in jedri ko včasih,

samo že buržujejo

in kapitalne trebuščke — kdo bi zameril —

zadovoljni zgledno pestujejo.

Sram jih je vseh lačnih in žejnih,

nad strganimi se zgražajo.

»Saj ne znajo živeti!« pomenljivo

mežikajoč si opazajo.

Peti — naši ljubi izvoljenci —

lepo jim pritrjujejo

in vsi zadovoljni na tvoj račun

zasluge za narod in zase kujejo.

Še bi povedal ti to in ono,

a saj poznaš Ljubljano,

še za te nedolžne besede

se bo neznanski znesla nad mano!«

V stari lipi je zahreščalo,

ko da se je v viharju zlomila —

v tiho mesečno majsko noč

ura duhov je odbila...

Joža Lovrenčič

PREJELI SMO V OCENO

Ivan Cankar: *The Bailief Yerney and his rights*. Prevod iz slovenščine: Sidonie Yeras in H.C. Sewell Grant. John Rodkez, London, 1950.

Narodna starina, zv. 20. Ur. dr. Jos. Matasović, Zagreb, 1950. (Iz vsebine: V. Heneberg:

Gradine i gradišta po Medvednici. — Isti: Ruševine Susedgrada. — Artur Schneider: Perivoji, vrtovi i šetališta u starom Zagrebu. — M. Kus-Nikolajev: Naši muzeji. — Zapiski in nove knjige.)

Slovenski tisk, zv. 9. Zveza faktorjev, Ljubljana, 1950. (Iz vsebine: M. Ambrožič: Tiskarinar O. Bamberg. — A. Sovrè: Šest resnic o tujkah. — M. Ambrožič: O različnih tehnikah tiska in njih posebnostih. — M. Ambrožič: Srečko Magolič. — J. Šlebinger: Slovenska bibliografija za leto 1950. — Jezikovno rešeto.)

Jón Svensson: *Die Geschichte des kleinen Guido*. Erzählung für die katholische Jugend. Herder & Co., Freiburg im Br., 1950. (Zgodba 1925 v duhu svetosti umrlega Gvida, sina grofa de Foutgalland, ki mu je René Bazin napisal navdušeno posmrtnico. Gvidova mati je napisala prve zgodbe iz njegovega življenja, ki so vzbudile pozornost.)

Brackel: *Cirkuški otrok*. Roman. Prevel I. V. Ljudska knjižnica, 55. zv. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana, 1929.

Božji spevi. Pismi cerkvenega leta za mešani zbor. Uredil Vinko Vodopivec. Goriška Mohorjeva družba, Gorica, 1929.

»Kres«, list za mladino, leto I. Ljubljana, 1950.

»Cvet«, list za mladino, leto I. Ljubljana, 1950.

Centralnaja Evropa, I. (III.) I. Praga, 1950.

Izložba Udruženja grafičkih umjetnika u korist gradnje umjetničkih ateljera u Kraljevi. Katalog razstave 1950. Zagreb.

Julius Langbehn: *Der Geist des Ganzen*. Zum Buch geformt von Benedikt Momme Nissen. Herder & Co., Freiburg im Br., 1950. (Ta knjiga vsebuje v organsko celoto sestavljeno duhovno zapuščino znanega borca za duhovni prepород Nemcev in konvertita Julija Langbehna. Sestavil jo je njegov prijatelj in sodelavec dominikanec Momme Nissen in ustvaril delo globokega koncepta, velikih resnic in polno občudovanja za vrednote katolicizma. Kljub temu, da je J. Langbehn - der Rembrandt-deutsche že 25 let v grobu, so njegovi članki še vedno aktualni in priporočljivi za čitanje inteligenci, ki stoji oči v oči s preporednim problemom.)

Lexikon für Theologie und Kirche. Hsg. v. Dr. Michael Buchberger. I. Band: A — Bartholomäer. Lex. — 8° (X in 16* str. in 992 stolpcev). Herder & Co., Freiburg im Br., 1950. (Enciklopedija srednjega obsega — deset zvezkov po okroglo tisoč stolpcev —, po snovi izredno bogata — obsegala bo nad 50.000 član-

kov! —, po obdelavi solidna, po tehnični ureditvi in tipografski izvedbi vzorna. Točna informacija o katoliški teologiji in cerkvenem življenju v preteklosti in sedanjosti, pa tudi o drugih krščanskih cerkvah in skupinah, o nekrščanskih religijah, filozofskih in religioznih

pojavih in strujah. Za 1. zvezek, ki je pred nami, je napisalo članke okoli 350 sotrudnikov. Bizantinsko teološko literaturo obdelujejo A. Ehrhard in francoski asumpcionisti Grumel, Janin, Jugie, Laurent in Salaville. Vse hvale vredno je, da so se sprejele v tekst tudi ilustracije, zlasti pa zemljevidi. Prvi zvezek zasluži najtoplejšo pohvalo. — Lkm.)

Pierre Delsuc: *Die schwere Nacht von Keroiszell*. Ein Fahrtenabenteuer. Nemško Ernst Drouven. Iz zbirke: Fahrtenbücher, I. Herder & Co., Freiburg im Br., 1950. (Napisano od devetnajstletnika, ki je prejel za to knjigo nagrado francoske akademije. Skavtske pustolovščine, napisane zelo napeto.)

Cam: *Das Auto ohne Rücklicht*. Ein Fahrtenabenteuer. Nemško G. A. Lutterbeck. Herder & Co., Freiburg im Br., 1950. (Detektivska zgodba; skupina skavtov pojasni zagonetne tatvine radija.)

M. Bajuk: *Vodnik po ljubljanskih pokopališčih*. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana, 1950. (Seznam za domačo kulturno zgodovino važnih grobov s kratkimi podatki o pokojnih.)

Kulturna izložba Julijske krajine 27. aprila do 7. maja 1950. Beograd, 1950. — Katalog umetnostne razstave (cir.). Ljubljana, 1950.

Julijska krajina. Nacionalno-kulturni pregled (cir.) Uredio dr. Lavo Čermelj. Povodom kulturne izložbe Julijske krajine v Beogradu. Ljubljana, 1950.

Znica Černejeva: *Metuljčki*. Pesmi. Zvezna tiskarna v Celju, 1950.

France Bevk: *Julijan Sever*. Književna družina »Luč«, Trst, 1950.

Knjige Slovenske Matice za leto 1950.:

1. J. Šlebinger: *Publikacije Slovenske matice od leta 1864. do 1950.*

2. P. Calderon de la Barca: *Sodnik Zalamejski*. Poslovenil Oton Župančič.

5. in 4. Wl. St. Reymont: *Kmetje*. II. Zima, III. Pomlad. Poslovenil Joža Glonar.

Etnolog. Glasnik kr. Etnografskega muzeja v Ljubljani. Urejuje dr. N. Županič. L. IV., sn. 1. Ljubljana, 1950. (Iz vsebine: K. Oštir: Predslovansko seбьръ »zadugar«. — St. Vurnik: Kmečka hiša Slovencev na južnovzhodnem pobočju Alp. — Rud. Kriss: Volksreligiöse Opfergebräuche in Jugoslavien. — N. Županič: Reka Erak. — Fr. Kotnik: Pogodba za dobavo lesa, sklenjena med mozirskim tržanom in Zagrebčanom leta 1796.)

C. Collodi: *Die Geschichte vom hölzernen Bengele*. Lustig und lehrreich für kleine und große Kinder. 29.—54. izdaja. Herder & Co., Freiburg i. Br., 1950. (Prevod priljubljene italijanske otroške knjige C. Collodija z naslovom *Le Avventure di Pinocchio*. Slovenski prevod je pred leti priobčil »Domoljub«.)

Dr. Bernhard Villinger: *Die Arktis ruft*. Mit Hundeschlitten und Kamera durch Spitzbergen und Grönland. — V zbirki Fremd-

land — Fremdvolk, ki jo izdaja dr. Jos. Schmid. Freiburg im Br., Herder & Co., 1929. (Knjiga pripoveduje o zanimivih, pogosto napornih doživljajih pisatelja v območju Arktide, zemlje večnega ledu, severnih medvedih in potovanjih s sanmi in ladjami v nevarnostih radi megle in ledolomov. Prvi del pripoveduje o doživljajih rešilne ekspedicije, ki je iskala ponesrečenega raziskovalca Schröder-Stranza leta 1915. Drugi del pa govori o manj nevarni ekspediciji, ki jo je vodil v kraje večnega ledu pisatelj po naročilu Universum-Film-Gesellschaft iz Berlina leta 1926.)

Storeli Dino: *Virovi srca*. Prve lirске pjesme. Dubrovnik, 1950.

Slavko Slavec: *Rakeževa Liza* in drugi spisi. Biblioteka za pouk in zabavo VII. Trst, »Edinost«, 1950.

Ljudmila Poljanec: *Mati*. Tri lirsko-dramatske slike. Uglasbil Vasilij Mirk. Maribor, 1950.

Letopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za god. 1928/29. Sv. 42.

Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena. Knj. XXVII., sv. 2. Urednik: Dr. D. Boranić. Zagreb, Jugosl. akademija, 1950. (Iz vsebine: B. Širola: Problemi našeg muzičkog folklor.)

Gr. Božović: *Sa sedla i samara* (cir.). Beograd, S. B. Cvijanović, 1950.

Državna hipotekarna banka kraljevine Jugoslavije (prede Uprava fondova), osnovana 1865. godine. Poročilo za poslovno l. 1929.

Mladič: *Zakon o tisku z dne 6. avgusta 1929*. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana, 1950. Tekst zakona o tisku s 6. 8. 1925 z vsemi dopolnitvami in izpremembami po tiskovni noveli s 6. 1. in 11. 1. 1929, uvodnem zakonu k kazenskim zakonom s 16. 2. 1929, kazenskem zakoniku s 27. 1. 1929, zakonu o izvrševanju kazni na prostosti od 16. 2. 1929 in zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi s 6. 1. 1929, z nad 100 važnejšimi in zanimivejšimi razsodbami kasacij in višjih sodišč.

Ciril-metodijska ideja v luči vere in kulture. Ponatis iz »Križa« leta 1929. Ljubljana, 1950. (Vsebuje referate dijaškega ciril-metodijskega tečaja na Sv. Joštu 1929 in pregled slovstva o ciril-metodijskem in slovanskem vprašanju.)

Otto Ganzmann u. Charles Gressard: *Lehrbuch der französischen Sprache für Handelslehranstalten*. I. T. Für Anfänger. Herder & Co., Freiburg i. Br., 1950. (Vsaka lekcija tvori leksikalno in gramatikalno enoto. Vsakokratna tvarina se ozira na potrebe trgovine, pa tudi starost učencev. Upoštevajo se načela delovne šole. Vsebina: Učbenik, čitanka, tabele, nepravilnosti, besednjaki.)

Jadranski almanah za l. 1925—50. Ur. Rado Bednarik. Gorica, »Adrija«, 1950.

Jovan Kršić: *Moderna češka lirika*. (Cir.) S. B. Cvijanović, Beograd, 1950.